

ХҮЛЕЖЭЛ ХУУНАД
Гонимгодо ювелирне рөгсөлүүдэй ямарка гөргөхөн зочилтээн гай ба даа. Харыха янзада ба даа. Барак, байн хун лээн харгаданан нэгэ үнэц 19 миллион доллар бэ. Тэрээнэ харад, нөгэ гэнэ үгэхэдэнэ, наймагнниш алмазини нэлэгдэш хай, худал болонхой жэ сэг соогоо обоборбо.

1921 оной декабрин 21-нээ гарана

Эхэ найхан нютагаа эд хамта мандуулая!

БҮРЯД УНЭН

Бүгэдэ арадай газетэ

1994 ДЕКАБРЬ 29
Убэлэй 4-нда хулианг харын 27
Гарагай 5
№ 201 (19033)
Газетын сэн
Захилай 10 гүх.
Халсаатэ сэн.

Малай үбэлжэлгэ—шанга шалгалта

НАЙНААР УНГЭРГЭХЫН ХАЖУУГААР...

Мунео сагта мяха, хү үйлдээрлэх гэжээ хүндэ буюу. Илэй дүрбэн сагта адуула, 3—4 жэл соо үдэр бүр амаралтагү хэвнэ ажалшин хоолоор, аша үрэгүй үлэжэнэ. Мяханай эхэ сэндэ хүрэнгүй, нүгэ худалдаха аргагүйдэнбди. Правительствоо хүдөөгэй ажакнуудта анхаралаа хандуулаар болоогүй юм гү? Ямар ажахын юу хэжэнэни гүрэндэ гү, али өртөө тугатай ажал орхилдэгынэ, тэдэнэртэ гүрэнэй туга хүрэнэй хэрэг биш гү гэжэ

мэтэ асуудалинууды шидхэхэ байгаа.

Хара хүлхөө адхаха, һараара, жэлээрэ салынгүй гуриан жэл соо ажалланадн, теэд үйлдээрлөө бологон мяхманай, хүманай гаргалынгаа дүрбэнэй нэгэ худалдаха нимэ байдала байгаа наа, илангаа заха холын нютагуудай тарнашадай ажанхынуудай амидарха арганы ханахада болохо.

Тээд сэдхэлээрээ гандашагүбди. Малай үбэлжэлгэ дэргэдэ хуушан жэлээ эхэл хүүжөө зугаатайгаар үлэжэ ба даа, Үлөөнэй 11 сагта бага классайнд һайндэрлэбэ. Ухибүд хушот наадаа хайтай өлөө тойроод дуулианше, бохорше хатарна. Булта гоо хубсантайнууд. Тэдэнэй дунда хэд үгэс даа: ойн амидал, үлээр, онтохо нуудай героинууд... Сагаахан, хоорхон шандагануудынэ биш.

ГОЁ ДАА, ШЭМЭГ НАЙХАН ЁЛКЫН ДЭРГЭДЭ

Декабрин 26-да Улаан-Үдэ хотынмай үндэһэн буриад лицей-интернадай һурагшад, багшанаар Шэнэ жэрдэй шэмэг найхан ёлкын дэргэдэ хуушан жэлээ эхэл хүүжөө зугаатайгаар үлэжэ ба даа, Үлөөнэй 11 сагта бага классайнд һайндэрлэбэ. Ухибүд хушот наадаа хайтай өлөө тойроод дуулианше, бохорше хатарна. Булта гоо хубсантайнууд. Тэдэнэй дунда хэд үгэс даа: ойн амидал, үлээр, онтохо нуудай героинууд... Сагаахан, хоорхон шандагануудынэ биш.

Хатаруулаар холын айнаа айлшалан эрөөб.

Ухибүд, багшанаартай зүгөө таадаа Шэнэ жээр амаршанабэ. 1995 ондо долоо наһатай нүхэлтэй найматай болохо, найматайшуулттай юһэ хүрэхэ, юһэтайшуулттай арбан наһанайгаа дабан дээрэ гараха. Ингөөр жэл онохо бүри томохонунд болоног байха гүбэ даа. Эрэхэ жэлдэ бултага үшөөт наадаа поммо үзжэ, эрдэнээ дээр шэлүүлэгүй, — гэд лицей-интернадай директор Жатсан Баттөвчи Санжидэ аал соо һуушан үхибүүдые, түрэлхиднэй амаршана. Энэ гоё найхан ёлкынмай 11-доо классай һурагшад шэмэглээ, эдэрэнэй эрэхэ жэлдэ һуруула дүүргэхэнь гэжээ. Амилгата хүсээ.

Елкын галууд посюно, бүрнше хүүхон наада зугаа эхилбэ даа. Жабар үблөөр хурдан агта хүлэгүүдээ

Хуули найхан наадьетнай Харжага эхээр ханабди, Шагна хонгё дууснай Шагнажа эхээр

МАЛШАД ГЭМТЭЙ БЭШЭЛ

«Намда хубүү бэлдэжэ гэрэлтэргэгүй саһан һабашаха эхээр хэрэгтэй, үлээрнэ хүйтэн халхин үлэжэ, мэ хүнэй олодо һаары, байгааине амангата дүүрэн гэ миллион доллар зарын мэдүүнэ хэбэртэй. 39 үдэ», — гэжэ тэн байн ша хүйтэн болоно гэжэ тэрэмарец Арно Арндт сэрүүлдэ. Сибирин үбэлэй һаабо. Тинхэдэнь юһа эхэ оржо гэжэ ааб даа. Га гаран залуу эхээрэ жэлдэ дулаан үбэл болохо редакцияда дамжуулан на һаанэ, тарнашадай ажахын даа. Арно Арндтэл эхэ «Сибиряк» нэгэдэлэй Елөвкын хүндэ байгаа юм аа һаалишадые байл эхээр ба-Тинхэжэ тээ Жамбуугүй. Энэхэ 7000 толгой үнээд ажаһуудат 25 наһатай хашанха ядалдаха шэглэлтэй сестра шэлэгдэбэ, хэбэртэй.

Юундэ нисэ соносхолалтин фермые даагша Юури гааб гэхэдэ, тэрэнэй һанч Шохиншо үнээдэ хэр ниниш нөгэл сагага тугаһаба гэжэ асууба: бэшэ хүүжүү гаргахал хамгай үнээдэ үблэ отго үгэ-Һаа арсаа бшуу. Харин, Энэ жэлдэ үблэ бага абтан-буу түржэ үгэһэн тэрэ-илос үгэнбди. Тарнашадые саган нэгэ миллион доллартай бэш даа. Тээд энгэһээ роор байн болобошье, хүнэй ондоо ямаршые нүүдгүй байха юм.

ХАРМААН СОГОО ХАРААГҮЙ

Урава хотодо ажахы аюулдэ долдүүр дээрэ тэжээл, холоомо үгэнбди. Хуушаншаа хууринг эрхэдэлэй түрүүлэгын, ахамал даа. 30 доллар гүлээрэ үлээр үгэнбди малаа эдэлүүлдэ хармаануудынэ ондоо танта биш гү? — гэжэ асууда, 1000 доллар ондоо даагшада ямаршые хлээ. Энэ японц үнэн хун байшоо, Полицида болдо тугашанаар хүдэлхэн гахаданэ, нэгэ наһатай на Пинюкентьевна Ефимоватай нэо асаржа худалдаа эрхэдэлэй инжигэ хэлэбэ. тугал харуушанам. Тугалиу-аха эм хүүтэл гэжэ ферма хэлээр арбаад хэнбэбэ. Аха-ахата, ахамал зоотехниктэй хэ бэрлэгшэ. Мунео болон хуулиан нэмэри хэбүгэй. Энэ нөлөй үгэнбди, хэлшнэ оршдоо, эдэр-һаа, бидэ шагнууршые нэмэ-рэнэ

жэ шалахагүй байнабди. Бүхэли һара «шүбхэ худалда» 123 мянган тухарин азааб. Энэ мүнгоор мунео сагта юу абахаһы?

Шадалгүй тургалуудые харуушалат Н. Г. Шолхорвогатай хоорэлдэхэлэйнай: — Тугалиуудин даарна ха даа. Зайн гал арьбалха гэжэ калориферуудынэмай абажа халад, лешэн табинхай. Тээд лешэннээ халуун агаар үдэдэг бэшэ хадан тэдэнэ өлөөдөгөөд дулаа. Суулахан шэнги ехэ дулаа үгэнгүй, — гэжэ томдондо.

Унээтэй бейла соо «Ахамал зоотех-ник Даниил Дорженичи Петруевтай үлэ-заабди. Профилактори соо дулаан байл-гаа, тугал, буруунуудаа эмилхэхэ тухай үбэ гэжэ тоолоод, аха аргаара хэмжээ абаха тухайгаа мэдүүлээ.

Декабрин тэнэй мэтэжээр, тус фермадэ 158 үнээдэ 520—550 килограмм һу һаана. Энэнь һаамхай үнэн бүрнөө 3 килограммнаа үлүүхөн гара-на гэжэ ааб даа. Тэжээд горингоор үгөө һаа, үшөө ехэ һу абажа болохо байгаа. Энэнь дүн ажахы соонь һайн-да тоолододог юм.

Ажахын хүтэлээрлэгшэд, ахамал мэргэжлэд һара һаралан шахуу фер-ма дэргүүр харгалтангүй. Энэ жээр-гээр болоходо, Елөвкын һу һаалин фермынхид хүншэг байдалтай гэжэ тэмдэглэмээр. Тэрэннээ гадна тус ажа-хын хүтэлээрлэгшэд мурьсоонэй дүн, урмашуула тухай оройшы мартанхай.

Нүүтэл наймагай абагад, Слюдин-кын ба Байнальскын магазинууда мал-шадые автобууор абацалат сэг хал-ла һачалдага. Ягаашые һаа, хүдэл-мэшинон хүнэй тугаа һанаагаа лобто-байгаал даа. Илгачага энэ хүнэр сагта эрхот ажахытай байгаа һаанэ латаргаа байрлаха һаа?

А. БОБКОВ.

АРАДАЙ ХУРАЛДА

«Селенгинский ЦИУ» нэгэдэлэй президент В. О. Гейдэрхт, целлюлоно авольтой началын А. Д. Соковноз, президиумин техниксэдэ таһагай началын А. Х. Намсараев гэгшэд тэдэнэй тооло оройн.

«Селенгинский ЦИУ» нэгэдэлэй президент В. О. Гейдэрхт, целлюлоно авольтой началын А. Д. Соковноз, президиумин техниксэдэ таһагай началын А. Х. Намсараев гэгшэд тэдэнэй тооло оройн.

СЕССИН АСУУДАЛНУУД ЗҮБШЭН ХЭЛСЭГДЭЭ

Арадай Хуралай хэдэн комитет ээлжээ засагданууда хэд үнэгэрөө. Ягачин 29-на нэгэдэе Республикын Парламентын гурбадахи сессид дээрэ харжа үзэгдэхэ асуудалинууд, хуулинуудай проектнүүд гол түлээ зүбшэн хэлсэгдэн байн. Хуули гаргаха хэрэг түргэдэхэ гэр-һин, мүн бусад шидхээрнүүд абаа.

техникын талаар оройтой Гүрэнэй барюулаха тухай президент Б. Н. Зарин олодо мээраладаг хэрэгсэл-шын соо хэлбэлжэ-рингэ целлюлоно-ла-ринат дээрэ хаамал үнэй эршые хан-галын нэгэрүүлэ-лөө 8 хүн дэдэн-эрхэн байна. Ак-

һон ушар байгааине хам-гаалха асуудалинууд, эвенк яһатанда социальна лаб най-далар хангалта гэмэ мэтэ тэдэнэй тоодо оройн. Тодор-хой программа зохионог, эдэ болон бусад асуудалинууды тусгаар шөгүлтэйээр шидхэхэ гэжэ хэлсэгдэ. Хойто зүгэй үндэһон ара-дуудай байдала хабаатай хэдэй хуушан проектүүдые комитет зоёһон найруулжа засалха юм.

ЯМАР ХУУЛИНУУД БАТАЛААН АСТАХА?

Арадай Хуралай комите-дүүд хуули гаргаха ажал язуулгана элбхүнжүүлэ. Эрэхэ жэлэй түрүүлшын ха-халта аманлаа эмхлэхэ тус-сэб бхын табан комитет та-бинхай.

Хэбэлтэй албана гол шу-хала шидхээрн гэхэдэ, байдалай хубилшые харада асан, хуулида нэмэлтэ оруулаха хэрэгтэй гэжэ тоо-логдон байна (гэрэ 1991 ондо баталагдан абтанай байгаа, харин үнэгэрнээ жэйһээ хойшо арадай денга-дуудай Советүүд үгы болгон-до һэн). Мүн шидхээрлэгүй олон асуудалинууд элэрхэй-лгдээ. Ундэлхон арадай дун-да ажалгүйшүүдэй олоһор-

«Паблик рилейшнз» гэжэ юун бэ?

Буряад Республикын Президентын болон Правительствоын хэбэлтэй албана уншагдай олон тоото бэлшүүд эрэлдэ. Засагай дэдэн зургаанай хэбэлтэй албаны удаа шанар болон үүрэг тухай харуусахада, аһын хэлтэй «паблик рилейшнз» гэдэн холбоо үгэ хэрэгсэлбди. «Олоннитгэтэй холбоо» гэжэ оршуулагдалаг энэ холбоо үгэ манай албаны гол үүргые тодорхойлоно гэжээ.

Хэбэлтэй албана гурбан хүн тоолдоно. Албаны хүтэлээрлэгшэ — Дугар Гармаевич Санжидэ. Гадна Лилия Владимировна Кальмина, Маргарита Владимировна Белоусова худалдаг.

Грециин нислэгтэ телевид үдэрэй программад үхибүүдэй нааданхаа рекламда хөгдэхэ өн Оройной парламент шидхээрн абаһан юм.

Арадай Хуралай хэдэн комитет ээлжээ засагданууда хэд үнэгэрөө. Ягачин 29-на нэгэдэе Республикын Парламентын гурбадахи сессид дээрэ харжа үзэгдэхэ асуудалинууд, хуулинуудай проектнүүд гол түлээ зүбшэн хэлсэгдэн байн. Хуули гаргаха хэрэг түргэдэхэ гэр-һин, мүн бусад шидхээрнүүд абаа.

Арадай Хуралай хэдэлэй албан.

Уршагты танилгааты: 2-дохн нуурта. Дэлгүүрэй харисаан; мүнөөнэй байдал, халдаа шөгилнүүд. А.Жильцов: «Хүшэр байрлаһаа гараха арга бэдэрхэ. Газарай реформоу хэр яһанаб? Д.Д. Батомунуев: «Нютагантал зоидо ойнуулаа». Д.Н. Хос

Уран зоёһошын бүтээлинууд-һээ. 4-дахн нуурта. Россин арадай артист Баир Егоровой 60 жэлэй ойдо. Б. Орбодоева: «Зоной хэрэгтэ бээ үгэһэн хүн...». Литя. Зурхайшын зүбшэл. Сиорт.

Дэлгүүрэй харилсаан: мүнөөнэй байдал, хараа шэглэлүүд

ХҮШЭР БАЙДАЛНАА ГАРАХА АРГА БЭДЭРХЭ

Россида эхлэвч дэлгүүрэй харилсаан хэдэ хэд ишатаана бүрхэдэ ёноор гээд ханагдана. Экономикын хүрээлэнгээ тухайлаа үйлдвэрлэлийн хэмжээгээр, мүн гүрэн үнэ сэйгэй, аяабадтай хэмжээгээр доошлох болоод үзэгдэнэ. Экономикческэ реформын хөдөөх шатань бүхы юумэнэй үнэ сэйгэе була табиһанаа хойшо (1992—1994 онууд) эхлэн байна. Тус шатада финансан ба мүнэг урьһалалын политика шөрүүн шанга хуулиа гаргажа эхилэе. Тинхээдэ бүхы предпринтунуд болон эмхи зургаанууд панхариуулагын замаа гаргана байна. Үйлдвэрлэл хаанагүй унажа захлаа, муушөөше ээнь үржэлэһөөр.

Умсагэлгэ үргэлжлөөр, 1994 оной октябрийн 1-нэй байдлаар гурнай бэш болгодонон 951 предпринтунуд хуудлаа. Тинхээдэ 3498 хиварлагдал харуулагдана бүрхэдэ, 328 акционернэ бүлгүүд, 134 кооператив, худалдаа наймаанай 23 банк, страховэй 33 компани бүрхэдэлэ абтагд байба.

Умсагэлгэ үргэлжлөөр, 1994 оной октябрийн 1-нэй байдлаар гурнай бэш болгодонон 951 предпринтунуд хуудлаа. Тинхээдэ 3498 хиварлагдал харуулагдана бүрхэдэ, 328 акционернэ бүлгүүд, 134 кооператив, худалдаа наймаанай 23 банк, страховэй 33 компани бүрхэдэлэ абтагд байба.

Умсагэлгэ үргэлжлөөр, 1994 оной октябрийн 1-нэй байдлаар гурнай бэш болгодонон 951 предпринтунуд хуудлаа. Тинхээдэ 3498 хиварлагдал харуулагдана бүрхэдэ, 328 акционернэ бүлгүүд, 134 кооператив, худалдаа наймаанай 23 банк, страховэй 33 компани бүрхэдэлэ абтагд байба.

стипуцийн ёһоор газар худалдаа абаха, худалдаа тухай асуудалар олон хуушан хуулинуудта хубилгалтаууд ба нэмэлтүүд оруулагдана ёһотой.

НИОТАГАЙНГАА ЗОНДО ОЙЛГУУЛХА

Манай аймагта мүнөө үедэ тарашанай 270 ажакхунууд тоолодоно. Петр Яминлович Базаровай ажакхыгаар багсаахад, республика соогоо эгээл түрүүлэн шахуу фермерийн хуудэ, логон манай аймагта эхилгээ хаа, алауу болохогүй ха.

Агропромбанкийн туслоогүй Евгений Васильевич Илюкөөд захиргаанай мүн гүрэн сангай таагнаха Галина Найдановна Санданова, социальна хамгаалагчын таагнаха Валерий Борисович Одоев, худоб ажахын үчирлэһинээ Дамдин Доржиевич Дымчөө, тарашанай ажакхунуудай аймагта эгээл хэлэгшэ Рынгама Цыреновна Намсарева аймагта тоолон тодорхойлогчын штампанай галина Дубшановна Цырендашева, газарай нооснуудтай таагнаа таагнаа би, ниотагай захиргаанай туслоогүй болон олон мэргэжлээ хүтэлээрлигшэд Худалай хүтэлгээ зүүн тээхн ниотагууд та суглаанууды үнгэргоо.

Алише талаана түнхатай хөөрөөлдөөнүүд болоо. Ажалшад асуудалуудта мөөг гэжээлд харюусаа, мүн «ойной олгойто» гэжэ үгэе ухадтай худоб тохсонуд дай оной саашаа түнхатай захиргалууды тэмдэглэжэ абаа.

АРЮУН ДУРАСХААЛЫНЬ МҮНХЭРЭНХЭЙ

(БУРЯД АРАДАЙ СУУТА ХУБҮҮН Э.Д. РИНЧИНО ТУХАЙ НОМОН БАНДЭРБЭЭ ХЭГДЭЭН ТЭМДЭГЛЭЛЭЙ)

Декабрь харын экин багаар Хилгана ниотагта хуршэ. Хурамаханай аймагтаа хойш Улаан-Удөө болон манай аймагтай бүхы шахуу худоб ноотгуудуудан зон олоо-роо суглаба.

Энэ ном соо оруулагдана. Мун материалууды суглуулха, типографида баарлуулна гаргажа, үнэсэгдэлийн бэрээр табиха талаар туйлаар эхи эмхидхэлэй хүдэлмэри. Юбуулан, ороолдогто гаргаган манай ниотагай мэдэжэ хуудууд—түүхын эолдэ, мэй хандууд С. В. Очирнов, та, Журналистуудай холбоотой гэршүүн Д.Н. Т. Раднаева, хүндэтэ уншагшад, сөлдөхэй хахуун баар галсхалан хүрэгээ зэргээтэйбди.

Түүдэйгэй дэргэдэ болон митингийн дүүрэмсэнь энэ дэ сугларашад ниотагай энэ да хургуулийн музей соо ороно. Э.Элэг-Доржиев ажа, Хилгана тухай элэгдэ матеи, тунуудтай галсхалан хууша, Хилгана ниотагай хуучун, мун аладай уран зураачан С. Р. Ринчинов хургуулийн музейд ооһонгоо бүтээжэ Э.Д. Ринчиногй орогтот бэглэ болон байган байна. Уран зураачан Э.Д. Ринчино бол бүтээгдэх байган ба, матиник бодомлоодо бүхы шидалаах тухайлаа гэжэ ингагайхилдаа надуулба.

Уднй сал барилгын хуудэер колхозой сөлдэй байшан соо өнг дахнаа олоо-роо суглаба. Сугларашад улаа Арадай Хуралтай Т. Ринчиновын оролгоно А. Д. Карышев Арадай Хуралтай ажал явуула тухай дэмжэ, тэмдэглэе хөөржэ хууша. Түүдэнь энэ номон ая, тоонтууд, бурядай элэгдэл Ш. В. Чимитдоржиев, С. В. Очирнов, В. Д. Цыпиков үгэ хуудэед, мун баба Баргажанай аймагтай захиргаанай туслоогүй болон ажаахын үчирлэһинэ В. В. Доржиев, Хурамаханай аймагтай захиргаанай туслоо В. Д. Цыренов, Валентий худобой захиргаанай туслоо В. Д. О. Санданова, Хилганы юд.

МОЗДОК. Чечняда болгожэ байгаа үйлэ зэрэгүүдтэ эсэс табиха зорилготойгоор Россиян сэрэгэй тиншэ ороходон, Джохар Дудаевай тала баригшад

«Элэг» гэжэ түхээрэлгээр тэлэниэ буудалан байна. Энэл ушарнаа сэрэгшэд шархатаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүндөөр шархатаган сэрэгшэд аэродром дээрэ.

ИТАР—ТАСС-ай фотохроник.

Уншаа, дуулаа, хэн гүм?

1989—1990 онуудта СССР-эй «Гостелерадио» захирлаар «Бу гүм, бу гүм» гэжэ б сөрөгтэй фильм рымтатаа фильм буулгагдана болэ. Тээзэн соо ИГБ-гэй болон МВД-гэй материалууд хууд үгээр хөөрөгдөлгөн хууд. Тинхээдэ бүхэл малай турша соо «Техник» гэжэ кооперативай бин болоод найдаран халагта тухай олон кадрууд харагшадтай анхарала дагуурагдана.

ХЭДН ЖЭЛЭН САНАА БОДХООГДОО?

Солонгосой Республикын мүнөөнэй нислэг хотын бин болгодононоо хойшо 600 гаад жэл болоо гэжэ тоо-логдодог юм. Зүүгөөр тинхээ бэшэ гээд зарим түүхээдэ тоолодог байна.

ХЭДН ЖЭЛЭН САНАА БОДХООГДОХО ГҮ?

Финкшэ булан соо хал шилгээн «Остони» гэжэ парком бодхоогдоо тээшэ гэхэдэ, мүнөө дээрэе юм. Юуб хуудэе, Швециин болон Финландин туналамажигууероо гэрэг бүтээхгүй байна ошув.

ДЕПУТАДУД АРСАЛДААТАЙ

МОСХВА. Гурнай Дүүмын худэлмэринэ хэрэгшээ, гүйсэдэхэ засагтан эбээ таһарха гэжэ зарим депутатудай дэлгээ урагшгүй байгаа. Нэгэ асуудал эбшэн хэлсэлгэн үедэ «Выбор России» номын депутат Элла Памфилова эсэ-тат эхээрүүдтэ дуралжад, Президентис болон Правителствын Түрүүлэгшэ заседландыа эрүүлжэ эригтэ табна хэн. «Выбор России» номын депутат Лев Пономарев энэ дуралжа дэмжээ.

Д.Н. ХОБРАКОВ, манай нэрр.

руудлын тухаа хүтэлбэрлэгшэ Иван Рыбин эхэхан оролдог гаргаган байна. Энэ дуралжагшад түүдэ дуугаа үзэгшэ эхилхн урда тээ энэ дуралжагшад булгада депутат гүрэн нэрээ наана, бээ баряад, худэлмэринэ эрхилоор эхилжэ гэжэ тэрэ гуйгаа хэн.

ДҮРБ

руушаадаг байба. Нэгэ үйлэр ту санаарган байган Мурулингаа дааралалдэл хэрэ баармаар нэл хэрэ ябадана, нэл зарта тогтоод, анхгагаар шудалжа, харанга гүй. Тинхээдэ сар хуу гагаар хахалжа абаһа үсбэй ушарба.

БЭДЭЭЖЭ БУРАД УРАН...

БЭДЭЭЖЭ БУРАД УРАН...

БЭДЭЭЖЭ БУРАД УРАН...

БЭДЭЭЖЭ БУРАД УРАН...

БЭДЭЭЖЭ БУРАД УРАН...

БЭДЭЭЖЭ БУРАД УРАН...

БЭДЭЭЖЭ БУРАД УРАН...

БЭДЭЭЖЭ БУРАД УРАН...

БЭДЭЭЖЭ БУРАД УРАН...

Шираб-Сэнгэ Бадлуевай 70 жэлэй ойдо

ХЭНЭН АЖАЛЫНЬ ХЭТЭДЭЭ ҮЛЭХЭ

Бүрүүнэс зандаран зонхилон системэн ёһотойл түлөөлгөш гэжэ харуулагдана...

инейвэй хүтэбэрлэлэн эконоинкын зогсонги сэг эхилэ...

Бурхан Будаа өөбөө табиһан юм; эрэ хүнэй ябадалда мүйөөшэй эхэнэрнүүд...

гэхэдэ, хэрбээ зохёолшоцые хэлэний шонжээр бүлэглэ...

гада, хүлтэй, гартай хүсэд хүн хажуудань наахар-наахар худалдэсэнэ; тарган үнээн тухай: халбагар ууссатгай үнээн г. м.

Сэһан хайлажа, үдэр һүнгүй халхидга болсо. Энэ хасгуу харалган халада энэ...

Хорлонгой захдаа тулгар тарагтай байха... Алтан шарахан хартааба...

Зонин мэхэлжэ, элдэб буруу ааша гаргахадань, колхознигууд тэрлэһинэ өрмид мууд буруушаана, амгаланнин, эхэнь тэрлэһэ өрхи...

Харин саашадаа гүйсэдөө мүүн хуруулгэһэ байһан Базар Раднаевай «Шинэ толодо» эрвэжэ, хуушан ту...

Тинхэдэ буряад хүн гэсэ, шэ зүблэлтэ засагай үедэ эхээр хубилаа гэжэ хачуулна...

Харин баялгн гэһэ хүндэ зоболон асаргад, муу лараатай болдог гэжэ «Алтан Толи» гэжэ туузын гол гери...

Арадай хэлэндэ байгаа хуушанай үгэнүүд мүнөөнэй «психологическа эпитет» мэтэн шөнэ үгэнүүдэй...

Зохёолнуудань ажабайдалай үзэгдэлүүдэе согсолһон удхатай афоризмууды дайлалдана: «Гансал малай шомэр амидрха гэһэ...

Тумуров амаралта абаж, машинаара аяар Ага хүтэр эхэ дундэрэ, «Шинэ хала» хэлэһэн хонгогор ошоһон аад, иршаагингаа айнуулаар...

Шираб-Сэнгэ Бадлуевай 70 жэлэй ойдо түүрүүлэһэ хуушан туузын үзэгдэлүүдэе согсолһон удхатай афоризмууды дайлалдана: «Гансал малай шомэр амидрха гэһэ...

Тинхэдэ буряад хүн гэсэ, шэ зүблэлтэ засагай үедэ эхээр хубилаа гэжэ хачуулна. Илангала энэнь өхлөөр хүнэй образдуудта элээр харуулагдана. Урдань гэһэй хара баргал болһон тэдэрэ хара баргал эртэ болжог, өрмид үгтеридана оржог, тэр өрмид бүхэ амжалы хэдр байда.

Тэдэр эршүүлэе туруушан дуудалгаар һэрд бодохоор бэлэн байһан туузын талдай «уун тээ сом» тоби һууха ёһотой, «арюун бэшэ амгалан» гэжэ тоолоодог тула эрэ хүнэй ахаргы хүндэлэн гараха, өөрһын дэгүүр гү, ан юумэн Лөгүүрн, му агнуур анхн хэрэгсэл мэтэн юумэ амхн гараха мэхэй байһан буряад эхэнэрнүүд мүнөө эхээр хубилжа, зариманинь дэһэе ахаргы гэһэй эсэд бодоһонхой гэжэ харуулана.

Юрө Ш.-С. Бадлуевай зохёолнуудта сөө арбан хара туузал болдог хэрэгүүд буруушаагдажа, сагаан сүбэр ябадлуудад хайцагдана. Тинхэ болохооро, эдэ зохёолнууды манай үеэн хүнине арюун сөөр ябадлуудтайгаар хүмүүжүүлэхэдэ, эрэ туна хуруулгэд, буряад ардай арюун сэдэһэйлэй нэгэ баялгнэй болжог. Мун урданай һайн зан заншалтууд төлөрхонгоо харуулагдана.

Ш.-С. Бадлуевай зохёолнуудай хэлэн дээрэ туулар тогтожо хэлэмээр. Юун бэ хээр бэшэ, арилшаар болоод лэ. Шиншэ нэгдэхэ үйлэһэн һуулуур талинха гөһөн аад, «ардэробо» хүн зоний үйлэжэжэ, хатгалжа байхадэ, «ардэробо» ярьше абажа, «ардэробо» залуу орошо юм.

Арадай хуушанай байдалы зарим тэдэ ноодерөө үзэлэн, шэхээрэ дуудалан тула тэрэ үеэн байдалы айна хуун эрбээр толорхойлһон һаа, Ишээнэй, Х. Намсаревай зохёолнууд, сөө оло дахин дурдагдана «дисциплины» нигэжэ тайлбарилна: «Десияна гэһэнэй та гаарһаа жэшэгүй эхэ, утан наан сайхан, хүндэлөөшөө жаран сайхан байгаа». Бүхэри ажалша буряад хуууд эрэ эхэ газары нэгэ үдэр сөө «нэгэжэд халада» байгаа бошуу.

Тумуров амаралта абаж, машинаара аяар Ага хүтэр эхэ дундэрэ, «Шинэ хала» хэлэһэн хонгогор ошоһон аад, иршаагингаа айнуулаар иршаагудалар хара шахуу абажа, тэндхи тарган хонхой мяханда, талин шанга наранда харлашанай шарайтай юумэн гэртэ эржог юм эрбэ. Хүлэжэ сүхэршэнэ һэн сэрбэһэн Намганинь урданаһын урн налтайгаар урдаһан ганрба.

Шираб-Сэнгэ Бадлуевай 70 жэлэй ойдо түүрүүлэһэ хуушан туузын үзэгдэлүүдэе согсолһон удхатай афоризмууды дайлалдана: «Гансал малай шомэр амидрха гэһэ...

Тинхэдэ буряад хүн гэсэ, шэ зүблэлтэ засагай үедэ эхээр хубилаа гэжэ хачуулна. Илангала энэнь өхлөөр хүнэй образдуудта элээр харуулагдана. Урдань гэһэй хара баргал болһон тэдэрэ хара баргал эртэ болжог, өрмид үгтеридана оржог, тэр өрмид бүхэ амжалы хэдр байда.

Тэдэр эршүүлэе туруушан дуудалгаар һэрд бодохоор бэлэн байһан туузын талдай «уун тээ сом» тоби һууха ёһотой, «арюун бэшэ амгалан» гэжэ тоолоодог тула эрэ хүнэй ахаргы хүндэлэн гараха, өөрһын дэгүүр гү, ан юумэн Лөгүүрн, му агнуур анхн хэрэгсэл мэтэн юумэ амхн гараха мэхэй байһан буряад эхэнэрнүүд мүнөө эхээр хубилжа, зариманинь дэһэе ахаргы гэһэй эсэд бодоһонхой гэжэ харуулана.

Юрө Ш.-С. Бадлуевай зохёолнуудта сөө арбан хара туузал болдог хэрэгүүд буруушаагдажа, сагаан сүбэр ябадлуудад хайцагдана. Тинхэ болохооро, эдэ зохёолнууды манай үеэн хүнине арюун сөөр ябадлуудтайгаар хүмүүжүүлэхэдэ, эрэ туна хуруулгэд, буряад ардай арюун сэдэһэйлэй нэгэ баялгнэй болжог. Мун урданай һайн зан заншалтууд төлөрхонгоо харуулагдана.

Ш.-С. Бадлуевай зохёолнуудай хэлэн дээрэ туулар тогтожо хэлэмээр. Юун бэ хээр бэшэ, арилшаар болоод лэ. Шиншэ нэгдэхэ үйлэһэн һуулуур талинха гөһөн аад, «ардэробо» хүн зоний үйлэжэжэ, хатгалжа байхадэ, «ардэробо» ярьше абажа, «ардэробо» залуу орошо юм.

Арадай хуушанай байдалы зарим тэдэ ноодерөө үзэлэн, шэхээрэ дуудалан тула тэрэ үеэн байдалы айна хуун эрбээр толорхойлһон һаа, Ишээнэй, Х. Намсаревай зохёолнууд, сөө оло дахин дурдагдана «дисциплины» нигэжэ тайлбарилна: «Десияна гэһэнэй та гаарһаа жэшэгүй эхэ, утан наан сайхан, хүндэлөөшөө жаран сайхан байгаа». Бүхэри ажалша буряад хуууд эрэ эхэ газары нэгэ үдэр сөө «нэгэжэд халада» байгаа бошуу.

Тумуров амаралта абаж, машинаара аяар Ага хүтэр эхэ дундэрэ, «Шинэ хала» хэлэһэн хонгогор ошоһон аад, иршаагингаа айнуулаар иршаагудалар хара шахуу абажа, тэндхи тарган хонхой мяханда, талин шанга наранда харлашанай шарайтай юумэн гэртэ эржог юм эрбэ. Хүлэжэ сүхэршэнэ һэн сэрбэһэн Намганинь урданаһын урн налтайгаар урдаһан ганрба.

Шираб-Сэнгэ БАДЛУЕВ

ДҮРБЭН МҮРТЭЙ ШҮЛЭГҮҮДЬ ЭЭ
Наран
Уртын саанааһа үлөөгүүр гарахадаа, үрхэн ульһаара жаргууланаш магнадаа, үрхэн гүйбэ, үрхэн гүйбэ, үрхэн гүйбэ...

Эрбээхэй
Балай харанхыда түлэхэ дуртай хэн байха?
Галай харанхыда эрбээхэй юундэ холуур зайха?
Галай хэ халаа дүрэн уру дүүлнэ бү гэе —
Хатын һаруул хэрэгэй түлөө үхэлдэһэн айнагүй гэсэе.

Үгсөөн
Мантан турань сонхотго юутээ һаргаана...
Малтаад унганха гэһэнһон аад, булгадаа
Маргаадан. Гансал баханай аргаархан
Маанадай гэршүүдэе ниса даралха унахадаа.

ШОГ УГЫН ХҮСЭН
Табэ-зургаан жэлэй саана Дамшеевтэй гэр бүлэ болоходон, хэбтөн хонн бодохоо шадхагүй номгон хууруу үрэхээр үргэ хэлэтэй Бүтимаа бүхэ наһандань хибэхэ, хибэлхэн гэжэ хэлэхэ хүнүүд хэлэе бэлэй дээ. Тэдэ мүнөө хүртэр Бүтимаагай аар үрхээр хибэхэ, хибэлхэн нэгшынэ хүн хөр шэхээрэ дуудлагүй хөр ноодерөө харалгүй юм. Гэбшэе анхандаа лошон хуртай Бүтимаа халада гаранһаа хойшо гансата ондооршоо гэжэ иршаагидыншэ һаналдгүй, харин үсөөн үгэтэй Дамшеевэй һамгайнагаа үргэ хэлэ татадаг арга дурьыншы таажа ядадаг байгаа.

ГҮРБАН ҮЙЛЭТЭЙ ЗҮЖЭГ
Энэ хөрбэлдөө театр сөө бэшэ, аабтөө сөө дуулааб...
Арадай һуушан хөрзэ залуугар эршүүлэй театр тухай хөрбөлжэе эхилэхэ хамга, тэндэ модшо дархангай ажалдага хүн хала үлэ мэлээнэ болдог, шэрээрэ шангач ябааб;
— Усгалдур юундэ театра харагдаагүй һомин!
— Нэгдэлхэн үйлэ харада, гэртэе ябаош юм.
— Юундэ?
— Хөрбөлхөн үйлэһыншэ тэрэл автарай бөлшөн гэжэ ханахадаа, һууна тэсэ...

Шираб-Сэнгэ Бадлуевай 70 жэлэй ойдо түүрүүлэһэ хуушан туузын үзэгдэлүүдэе согсолһон удхатай афоризмууды дайлалдана: «Гансал малай шомэр амидрха гэһэ...

Тумуров амаралта абаж, машинаара аяар Ага хүтэр эхэ дундэрэ, «Шинэ хала» хэлэһэн хонгогор ошоһон аад, иршаагингаа айнуулаар иршаагудалар хара шахуу абажа, тэндхи тарган хонхой мяханда, талин шанга наранда харлашанай шарайтай юумэн гэртэ эржог юм эрбэ. Хүлэжэ сүхэршэнэ һэн сэрбэһэн Намганинь урданаһын урн налтайгаар урдаһан ганрба.

